

Йоаким Зандер - „Плувецът“

Юли 1980 година ДАМАСК, СИРИЯ

Всеки път, когато те прегръщам, е последният. Знам го от самото начало. И когато ти се върна и аз поех нашето дете в безсънните си прегръдки, единственото, за което можех да мисля, бе, че този път е последният.

Ти ме гледаш с очи, бистри като обещание за дъжд, и аз знам, че ти знаеш. От толкова отдавна, отколкото и аз. За моето предателство. Тази вечер то е така близо, че и двамата можем да доловим вонящия му дъх, тътнещия, неравен ритъм на сърцето му.

Малката проплаква в кошарката си. Ти ставаш, но аз стигам до нея първи и я вземам на ръце. Притискам я до гърдите си. Усещам дишането ѝ, препускането на сърчицето ѝ през тънката светлосиня пелена, изплетена от майка ти. Това сърце е мое сърце и няма убедителен начин, по който да обясниш изоставянето на собственото си сърце. Само маски, зад които да се криеш. Различни нива на лъжи, които да разправяш. А ако някой е усвоил тези две неща, това съм аз.

Градът не е просто горещ. След два месеца безмилостна суша той е нажежен като лава. Когато вечерта най-сетне настъпва, градът престава да е бежово-сив и става прозрачен, посърнал, съсухрен, трептящ като желе. Никой тук не мисли ясно. Всичко мирише на смет. Смет, автомобилни газове, чесън и кимион. Но аз мога да подуша единствено дъщеря си. Затварям очи и вдъхвам дълбоко, опрял нос в главицата ѝ, все още покрита с мъх. А бебето е топло. Прекалено топло. Температурата отказва да спадне.

Ти ми казваш, че това е трети ден. Чувам те как ровиш из чекмеджетата, търсиш аспирин или каквото там има. Тази жега. Направо ни побърква. И двамата знаем, че не държа такива неща тук, в своя апартамент, в своя мираж. Защо изобщо стоим в него?

– Дай ми ключовете от колата – казваш ти, потърквайки пръсти като търговец на пазара, искащ пари. – Дай ми проклетите си ключове – повтаряш, след като се поколебавам.

Гласът ти е с една октава по-висок, с един тон по-отчаян.

– Чакай – понечвам да кажа. – Не е ли по-добре аз да...

Бебето се е отпуснало неподвижно на рамото ми. Дишането му е толкова плитко, че почти не го усещам.

– И как, по дяволите, смяташ да влезеш в посолството? А? Не виждаш ли, че ни трябва нещо, с което да спрем треската?

Неохотно вадя ключовете от джоба си. Зает да крепя детето върху гърдите си, ги изпускам и те падат с глухо дрънчене върху мраморния под на антрето. Тази жега приглушава дори звука, мисля си. Прави го бавен, разсеян. И двамата се навеждаме едновременно. За миг пръстите ни, погледите ни се срещат. После ти грабваш връзката, изправяш се и изчезваш в ехтящото стълбище. След теб остава единствено глухият звук на захлопнатата врата.

Заставам с бебето в ивицата сянка на балкона, гледаш към улицата. Едва доловим намек за ветрец лъхва лицето ми. Жаркият въздух с мъка влиза в дробовете. Във въздуха – газове, кимион. Къде изчезна жасминът? Някога този град миришеше на жасмин.

Медальонът, който ми даде, преди всичко да се превърне в жега, в треска и бягство, гори на гърдите ми. Същият, принадлежал някога на баба ти и на майка ти. Минава ми през ум да го оставя тук. Да го оставя в антрето върху инкрустираното със седеф шкафче от палисандър, което купихме заедно на пазара, когато връзката помежду ни бе на по-малко от седмица. Струва ми се, че нямам право да го вземам със себе си. Той вече не е мой. А и надали някога е бил.

Знам всичко, което може да се знае за оцеляването. Познавам всяка улица, всяко кафене в града. Всеки мустакат собственик на антикварен магазин със сенчестите му контакти, всеки бърлив търговец на килими, момчето, продаващо чай от огромния самовар, метнат на гърба му. Пил съм вносно уиски с президента в опушени стаи рамо до рамо с лидерите на организации, които той официално заклежда. Президентът знае моето име. Поне едно от имената ми. Аз съм човекът с парите. Онзи, който се грижи те да попадат в ръцете, служещи на интересите, които съм изпратен да браня. Ако се запознаете с мен, ще се уверите, че говоря езика ви по-добре от вас.

В същото време – преместете ме някъде другаде. Пуснете ме в джунглата, в степта, във фойето на хотел „Савой“. Дайте ми минутка. Ще се превърна в гущер, в пожълтял стрък трева, в костюмиран млад banker с въздълга коса и шарено, но привилегировано минало. Аз познавам вашите състуденти от университета – бегло, чрез общи приятели. Те никога не успяха да ме запомнят.

Вие не го знаете, но аз съм много по-добър от вас. Променям се по-бързо. Приспособявам се по-лесно. Имам по-мъгляви очертания и по-твърда сърцевина. Държа връзките си разхлабени. Започнат ли да се затягат, ги режа. А сега? Сега съм загубил концентрация и съм ги оставил да излязат извън контрол, да се втвърдят. Кръвни връзки.

Играта е безкрайна, но този етап е приключен. Притискам по-силно детето към гърдите си, пристъпвам нетърпеливо от крак на крак. Когато през мозъка ми пробягват образи на смъртта, затварям клепачи и тръскам глава.

– Не, не, не... – шепна си несъзнателно.

Раздутото лице в откритата канавка край магистралата за летището. Вторачените очи. Мухите в жегата. Мухите.

– Не, не, не...

Защо просто не го оставих? Бездруго вече знаех всичко. Защо накарах Фирас да се срещнем пак, след като следата беше гореща, ясна като бял ден? Но тя не се връзваше, бе твърде трудна за вярване. Трябваше да чуя за нея още веднъж, да погледна в неспокойните очи на Фирас, да проверя дали нещо не се крие в тях. Да видя дали когато за сетен път неохотно повтаря подробностите, през лицето му няма да премине сянка. Дали нервните му тикове са се усилили, или са изчезнали. Всички онези дребни знаци, неуловими нюанси. Нещата, съставляващи тънката, размита линия между истината и лъжите, между живота и смъртта. Стискам очи и тръсвам отново глава, за да прогоня чувството на тревога и вина. Трябваше да съобразя по-рано.

А сега няма време за губене. Една от свързките ми е наел кола и тя е паркирана зад ъгъла. В багажника ме очаква раница с дрехи, пари и нов паспорт. Маршрутът за бягство е активиран, изписан е с невидимо мастило в съзнанието ми. Това вече е единственото решение. Да се превърна в дим, а след това просто във въздух. Да стана част от кимиона, чесъна, сметта, автомобилните газове. А може би в някой хубав ден – и от жасмина.

Вдигам бебето пред себе си. С облекчение виждам, че има твоите очи. Така ще бъде по-лесно. Що за човек оставя собственото си дете? Дори и с цел да го защити. Предателство след предателство. Лъжа след лъжа. Колко дълго липсата на ценности може да спасява нечия душа?

Звучите от улицата. Бавни, провлачени в жегата. Откъслеци от морни гласове, които едва достигат до мен на третия етаж. Коли, пъплеши по сгорещения асфалт – измъчени, обезводнени. И после – една от тях, която с кашлица се мъчи да запали. Ключът за стартера се завърта, но свещите отказват да заработят. Веднъж:

Кхъбъ-кхъ-кхъ-кхъ-кхъ-кхъ.

Засланям детето от слънцето и пристъпвам към перилата на балкона. Сякаш съм влязъл в претоплена сауна. Потта рука по бузите, под мишниците ми; гърбът и гърдите ми са напълно прогизнали. Навеждам се и погледът ми попада върху старото, ръждиво, зелено рено. Спряно край отсрещния тротоар. През главата ми се стрелват мисли. Колко щастлив бях да открия тъкмо това място, за да го паркирам. Как се надявах то да остане там със седмици и месеци. Докато един ден ти най-сетне не откриеш ключовете и не го преместиш. А всъщност защо да те е грижа за него?

Отблясъкът от шофьорския прозорец ме заслепява. Примиждавам и те виждам по-ясно. Красивата ти руса коса, мазна и сплъстена от безсънните нощи, от спиранията на водата. Приведена напред, с лице, разкривено от раздразнение, от тревоги и главоболия. Минава ми през ум, че си най-прекрасното същество, което съм виждал, и че това е последният път, когато те виждам. Ножът се впила дълбоко в сърцето ми.

Ти завърташ отново ключа за стартера:

Кхъбъб-кхъ-кхъ-кхъ-кхъ-кхъ.

Това е знак. Един от знаците. От хилядите знаци, които съм се научил да разпознавам заради собственото си оцеляване. Давам си сметка, че е късно, твърде късно. Осъзнаването се стоварва върху мен. Страх от смъртта, безнадеждност и вина, вина, вина. Всичко за частица от секундата, нужна на един нерв, за да откликне на болката. Докато експлозията успее да пръсне тъпанчетата ми, вече съм легнал на пода на балкона. Взривът не е притъпен, не е заглушен от жегата. Той е страховит, величествен. Той е цяло сражение, компресирано в един-единствен миг. Усещам хиляди дребни, много леки и много остри частици да ме покриват като пепел. Стъкло, късчета метал и навярно отломки от бетонната фасада.

След това настъпва пълна тишина. Сякаш лежа под одеяло от стъкло, от евтин бетон и ръждиво желязо. Мисля си, че сигурно кървя. Мисля си, че щом мисля, значи трябва да съм жив. Мисля си, че ръцете ми са някъде наоколо, дори мога да ги усетя под прахоляка. Мисля си, какво ли държа, върху какво съм паднал? Успявам да се претърколя встрани. Отломките се посипват, хрущят под мен. Сядам предпазливо, облягам се на лакът, който сякаш откликва на нервните ми сигнали.

Детето лежи под мен, дланите ми са притиснати плътно до ушите му. То примигва и поема пресеклив, трескав дъх. Нито едно парченце стъкло не е стигнало до него.